Sayı : 51

Amcabey

Vurguncu — Ben içeriden, sen dışarıdan, şu dünyayı elbet bir biçime sokacağız!..

KAHİRE GÖRÜŞMESİ

Şimdi anlaşılsa da uygunluğu emele
Kahire görüşmesi kopardı bin velvele;
Mihverle Müttefikler vermiş gibi el ele,

Dediler, ayırmadan keçi ile koyunu,
«Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu!»

Kimi ateşe yandı Boğazlar vereminden,
Kimi üs bağışladı kemal-i kereminden ;
Sade bizim terazi şaşmadı dirheminden,

Bekledik herkes alsın ölçüsünü, boyunu,
«Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu!».

Biz girersek savaşa azalırmış senesi,
Bu konuda işleyip durdu elin çenesi;
Bilmeyen varsa şayet Türk nedir, neyin nesi.

Öğrendiler sanırız hep sopunu, soyunu,
«Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu!».

Biz yıstukça onlara gayret verdi Yaradan,
Yardımdan dem vurdular, söz açtılar paradan
Kâh denizden yürüyüp, kâh yüzdüler karadan,

Hülyanın dolaştılar körfezini, koyunu,
«Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu!».

Şiarımız aka ak, demek, karaya kara,
Dostluğumuz gerçektir sahici dostluklara;
Yeni bir ders öğretti bize şu son yaygara,

Denedik ahpapların pişkinini, toyunu,
«Karamanın koyunu, sonra çıkar oyunu!».

SAĞDIÇ

● **İstanbul: S. Ö.:**

— Bazı ticarethane sahipleri mağaza levhalarına yalnız isimlerini yazıyorlar da meslekierini yazmıyorlar. Bunların meslekleri acaba vurgunculuk mudur?..

A. — Zannetmem. Çünkü vurguncu yalnız mesleğini değil, adını bile ilân etmeden iş yapan, yani saman altından su yürüten adamdır!

● **Y. N. T. imzasile mektup yazan okyucuma:**

A. — Bahsettiğiniz resmin kulağındaki küpe, mecazi mânası değil de hakikî, mücevher mânası düşünülerek oraya konmuştu!..

BİR MUAMMANIN HALLİ VE HEDİYE KAZANANLAR:

Bir kaç sayı evvel «Baki kalan bu kubbede..» sütunumuzun muharriri, bir muamma ile biten tarihî bir fıkra yazmış ve bu muammayı çözenlerden üç okuyucuya imzalı birer kitabını hediye edeceğini bildirmişti.

Bu muammanın sorusu şöyleydi:

« Su kilit, ağaç anahtar
Kuş kaçtı, avcı tutuldu!»

Halli de şöyleydi:

« Su kilit: Lût denizi.
Ağaç anahtar: Musanın âsâsı.
Kuş: Lût'u geçen Musa tayfası.
Avcı: Lûtta boğulan Fir'avun tayfası»

Bu muammayı çözmiye çalışan yüzlerce mektup aldık. Bunların çoğu «Musanın Lut denizinden geçişini» belirten bu bilmeceyi doğru çözmüşlerdi. Bunlar arasından hediye kazanan üç okuyucumuzun adlarını yazıyoruz:

Kenan Çolakoğlu
Haritacı Teğmen Fikret Bâra Oğuz Akbaş.

(Bu okuyucularımızın açık adreslerini bildirmelerini veya idarehanemize uğrıyarak hediyelerini almalarını dileriz)

YENİ MÜSABAKAMIZ

Mecmuamızın gelecek sayıda bir yaşına basması şerefine müsabaka tertip ettik.

Tafsilât geçen sayımızdadır. Lûtfen okuyunuz ve müsabakaya iştirak edecekseniz bu sayımızın dış kenarına koyduğumuz kuponu kesip göndereceğiniz cevaba ekleyiniz.

Okuvucu iste'dleri :

— Edebiyatı gazeteler beslermiş!..

— Onu bilmem ama, edebiyatçıları gazetelerin beslediği muhakkak!..

— Yücel —

(İsteyen: Paşabahçe, Naci Serin)

20 SONTEŞRİN 1943 Cilt : 2 — Sayı : 51 Fiatı 10 Kuruştur

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASÎ MİZAH MECMUASI

IDARE YERİ :
Cağaloğlu Cumhuriyet Matbaası
Posta kutusu : 555 -st., Telefon : 24290

Müessisi:
CEMAL NADİR GÜLER

ABONE ŞARTLARI :
Yurt içi : Bir seneliği 500, Altı aylığı 250 Kş.
Yurt dışı : Bir seneliği 900, Altı aylığı 500 Kş.

Dev Aynası

KANLI REKORLAR!

Son harp kundağı dünyayı ateşe verinceye kadar milletlerarası spor pek faaliyette idi.

Her yıl, yer yer olimpiyatlar kurulur, milletler, en güvendikleri sporcularını bu ev meydanlarına sürerek güreştirirler, yarıştırırlar, döğüştürürler, kısacası boy ölçüştürürlerdi!..

Böylece her olimpiyatta bir kaç rekor kırılır, kupalar dağıtılıp madalyalar takılırdı.

Hey gidi günler hey!..

Şimdi, bu olimpiyatlar sınır boylarında kuruldu. Milletler en güvendikleri evlâtlarını oralara sürüyor, oralarda güreşip yarışıyor, döğüşüp boğuşuyor, kısacası boy ölçüşüyolar!..

Bu yeni olimpiyatlarda kupalar yerine şehirler, köyler alınıp veriliyor, madalyalar yerine obüs ve kurşun yaraları takılıyor!..

Bu kanlı spora dair, ajans yayınları arasında şunlar okunuyor:

«X. adında bir Alman bahriyelisi, harbin başındanberi 300,000 tonilâtoluk gemi batırmıştır.»

«R. Slavodiç, Almanların Yugoslavyaya hücumundan bugüne kadar 350 köprü uçurmustur.»

«M. Makaroni, hiç durmadan 6000 kilometre yürümüştür.»

Nikola Krimavski adında bir Rus eri tek başına, 1,000,000 mitralyöz fişeği harcamıştır.»

«Jaga-Kaga-Haşiki» adında bir Japon Çin seferi esnasında kestiği çinli saçlarından bir battaniye dokumuştur.»

«Pilot Bruwn, iki yılda 300 defa Atlantiği geçmiştir..» ilh.

Bunlara sadece gazete havadisi deyip geçmek kâfi değildir sanırız. Bunlar, işte gugünkü kanlı sporda kurulan kanlı rekorlardır!

AMCABEY

Cemal Nadir'in

DALKAVUK

Karikatür albümü hazırlanıyor !

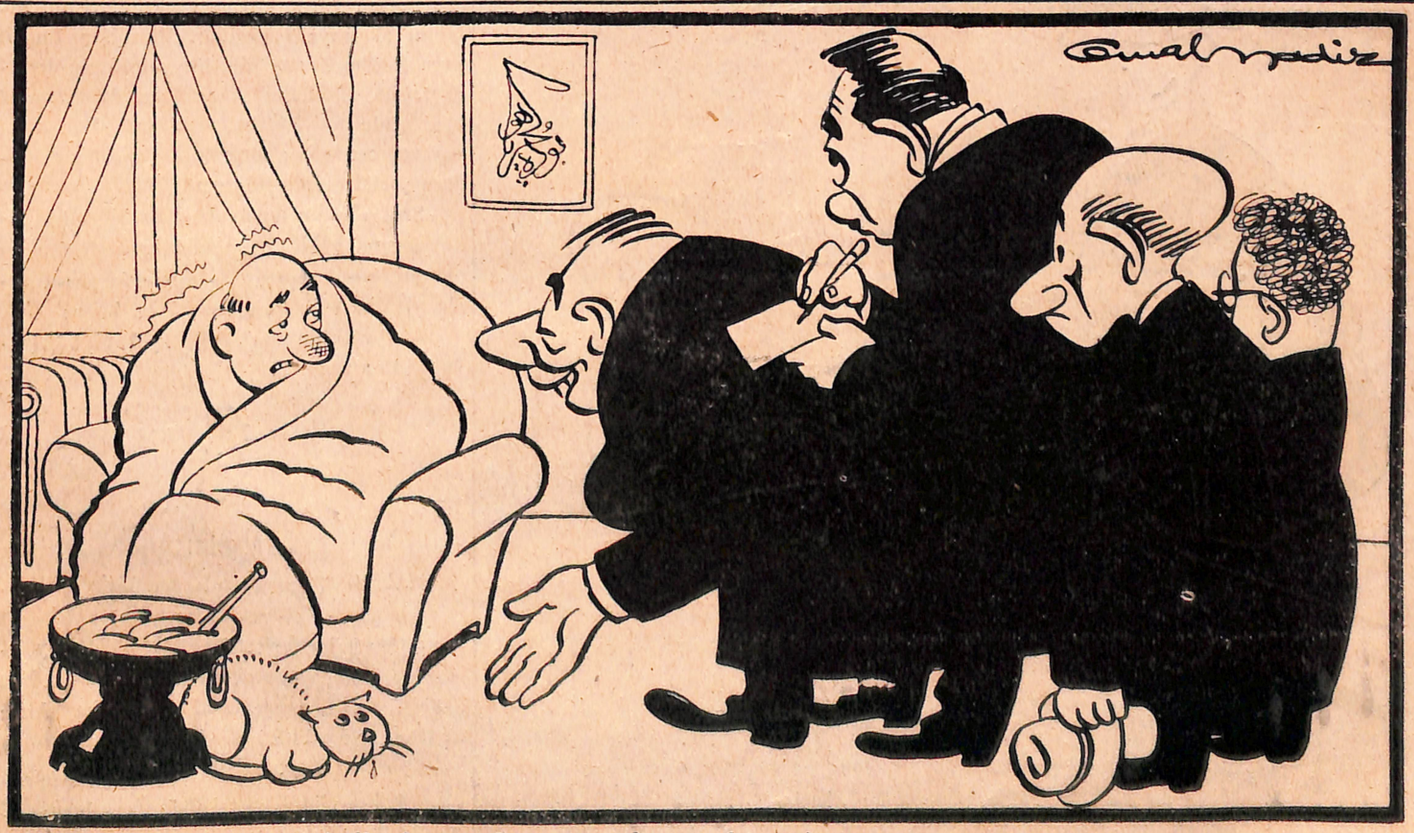

— Fakir halka kış yardımı rica ediyoruz bayım!..
— Hay hay!.. Oturduğum şu kaloriferli apartmanı bir fakire terketmiye hazırım!..

Hiç... Olur mu ?..

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlun'da : (Ey) ile başlamıyan cümle!

Nureddin Artam'da : (Şen ve esen kalın!) ile bitmiyen demeç!

Nurullah Ataç'ta : Çatmıyan kalem!

Dr. Galip Ataç'ın : Hormondan bahsetmediği gece.

Halil Lûtfi'nin : (Abe, sıkıntıdayım!) demediği gün!

Burhan Felek'in : Nasreddin Hocasız fıkrası!

Abidin Daver'in : Teşekkürsüz yazısı!

Necip Fazıl'ın : İdeolocyasız, bensiz, tanrısız lâfı.

Peyami Safa'nın : Mahkemesiz geçen bir yılı!

Nusret Safa'nın : Beyendiği piyes!

Hikmet Feridun'un : Holivutsuz kelâmı!

Hüseyin Cahit Yalçın'ın : Demokrasilerin zefareniden şüphesi!

UYKUSUZ.

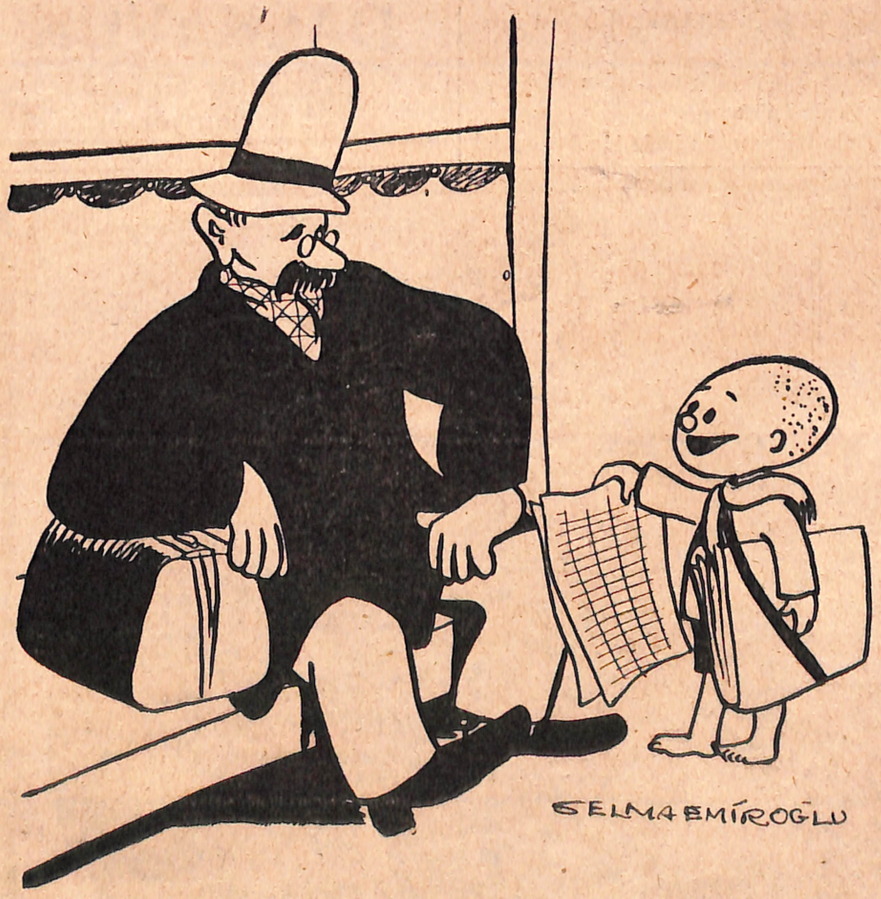

Yolcu — Cinayet yazıyor mu?..

Gazeteci — Hayır bayım, bugün sıra yangında!.. Cinayet yarın!..

Amcabeyden nasihatler

NÜFUS MESELESİ

Muharrirlerin bir şikâyeti de müsahhihlerdendir. Özene bezene yazdığı yazısının müsahhih tarafından acaip biçimlere sokulması bir muharriri zıvanadan çıkarır, divane eder!..

Burhan Cahitte geçenlerde böyle bir müsahhih gadrine uğramış, bir yazısında «Robespierre» isminin müsahhih tarafından ikiye bölünüp «Robes Pierre» şekline sokulduğunu görmüştü. Fena halde sinirlendi. Ne diyeceğini şaşırdı. Sadce: — Bu adamları Fransaya göndermeli!.. dedi. Sebebini sordular:

— Baksanıza, diye cevap verdi, bir kalemde bir Fransızı iki yapıyorlar!.. Ancak orada bir işe yarıyabilir!..

POEZİ MORT!..

Uzun kış geceleri nasıl geçecek?.. Bugünkü nesil, ninelerinin gençliklerinde yaptıkları gibi oturup bir yandan kestane patlatacak, bir yandan da Battal gazi okuyacak değiller a!.. Ya bir sinemaya gidecek, ya bir poker çevirecek, veya dansedecek, yahut da bir roman alıp okuyacak!..

Geçen gece bir evde toplanan gençler de hoş beşten sonra, ellrine geçirdikleri şiir kitabını okumıya başladılar. Bu kitap Fuzuli veya Nedim divanı gibi bir şiir kitabı değildi tabii!.. Sahifeleri «Gözlerim dalda kaldı, ben gözlerimi isterim...» Yahut «Ben sana hayran, sen cama tırman...» çeşidinden modern şiirlerle dolu bir eserdi.

Sıra «Natür mort» başlıklı bir şiirin okunmasına geldi. Ev sahibi bayan bunu da okudu, «ne buyurulur?» gibilerde misafirlerin yüzüne bakarken Vasfi Riza Zobu:

— Bu natür mort değil ayol, diye bağırdı, bu Poezi mort!..

TEDBİR!

Kaloriferli apartmanlardan birinde titremiye başlıyan bir vatandaş:

— Bu kaloriferleri bu ay başında da yakmazlarsa ben yapacağımı biliyorum!.. diye bağırdı. «Ne yapacaksın?» diye sordular : — İçime bir yün fanile giyeceğim! dedi.

— Senin tedbirin, sivrisineği yokedemeyince halka cibinlik bezi dağıtmıya benziyor! diye gülüştüler!

İSTER AĞLA İSTER GÜL

Bir Roman fedaisi

Lise birinci sınıfta idik. Bir arkadaşımız vardı. Uzun boylu, çevik, tığ gibi bir delikanlı idi. İsmini hatırlamıyorum. Bizim taktığımız adla, o, şövalye Ragistandı.

Meşrutiyetin daha ikinci yılındayız. Mişel Zevakonun romanları, seri halinde, forma forma neşrediliyordu. Mütercimin kazancının devede kulak olduğuna -şimdiki sarsılmaz iman ve kanaatimle- eminim. Fakat «tâbi ve naşiri» nin olukla kazandığı su götürmez bir hakikattir. Kendilerine sorarsanız, ağlarlar. Bu ağlamak, onlar için «zanaat uğuru» dur. Bunları, çok acı hâdiselerle öğrendim.

O zaman çocuğuz. Kitipçilik, yazıcılık nedir, bilmiyoruz. Roman okumak istiyoruz. Edebiyatı cedide, ağır geliyor, sökemiyoruz. Mişel Zekovanın romanları, kafalarımız için biçilmiş kaftan!

Sınıfımız, dört şube idi. Her şubede, yüz talebe vardı. Bu dört talebenin hepsi değilse de yarısından çoğu Mişel Zevako külliyatının has müşterileri idi. Formaların çıktığı günler, önce ağır bir sükûn, sonra hummalı bir münakaşa başlardı:

— Pardayyanı vuracaklar.

— Elli kişiyi nasıl darmadağın etti?

— Fransa kralı, kraliçesi, nazırlar, hepsi var. Tarihten alınmış!.. Saçma olur mu?

Bu münakaşalar, küçük yaşta, hayal ile mantıkın düellosu idi. Pardayyan lâfı olunca, çarpışma filân demiyorum, düello diyorum.

Mişel Zevako, şöhretinin böyle dalbudak saldığını görürse, küçük dilini yutar, parmak ısırırdı. Ne tarihle, ne de edebiyatla süt bulaşığı olmıyan bu romanların tesiri müthişti.

İsmini hatırlıyamadığım arkadaş, bu romanların en ateşli okuyucularındandı. Ragiston ölmüştü. Önceleri formaları heyecanla okurken sonra sonra ciddîleşmiye başladı dalgınlaştı. Boyu biraz daha uzadı, bakışları sertleşti, vücudü daha dikleşti.

Lise bire kadar nasıl gelmişti? O kadar cahildi ki ilk okulu bitirdiğinden şüphe edilirdi. Mişel Zevakoya merak sardıktan sonra dersleri büsbütün astı. Hali, tavırları da değişti. Bununla kalmadı, kıyafeti de değişti. Topuklara kadar inen geniş, «şövalöresk» bir pelerin giyiyor ve kalın bir sopa kullanıyor, mektebe geldiği zaman, sopasını kapıcıya emanet bırakıyordu.

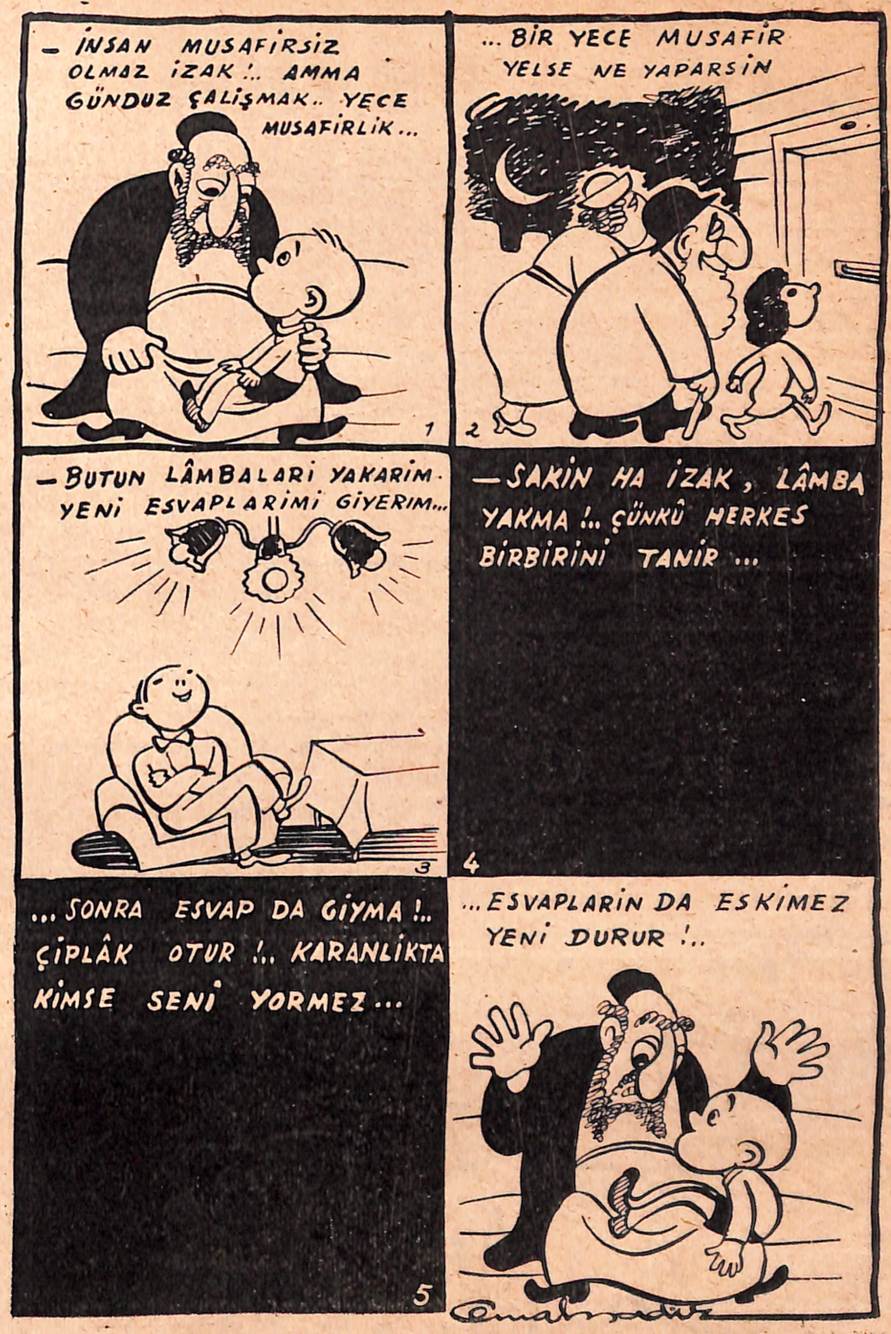

SALAMONUN DERSLERİ !..

Fatih taraflarında oturuyordu galiba. Akşam paydosunda mektepten çıkınca sopasını alıyor, pelerininin bir eteğini içeri çekip öbür eteğini omuzuna atıp On altıncı asır şövalyeleri gibi kurulup kabararak, kabarıp kurularak, meydan okuya okuya yürüyordu.

Ona, pek taaccüple bakanlar yoktu. Çünkü, o tarihte, İstanbul karnaval sonlarına benziyordu. Fes, keçe külâh, sikke, akel, takke, cübbe, bornus, entari, harmaniye, palto, pardesü, makgerlân, pelerin, şam hırkası, gocuk, avcı ceketi, redengot, dar pantalon, lâta, külot, sıkma potur, şalvar, elifi, iskarpin; potin; yemeni; mest, lapçın, çizme.. Akılda kalmasına imkân olmıyan çeşit çeşit kılıklar ve kılıkların da kendilerine göre caka'arı!.. Herkes, kendi havasında.. Ragistana bakacak halde değiller ki..

Onunla ayni semtte oturan bir arkadaş anlattı. Bizim Ragistan, akşamları, karanlık basınca, sopasını savurarak, gölgelerle düello ediyormuş!..

Hayal kuvvetine bakın. İnsanda, nasıl kalp değiştirtiyor? O, okuduklarına inanmakla kalmamış, temessül etmişti.

Ragstan, ders yılının sonunu bekliyemedi, mektebi bıraktı. Sonradan öğrendik. Gönüllü olarak Yemene gitmiş!

Kum araplarının karşısında, Mişel Zevaki, acaba onun imdadına yetişti mi, dersiniz?

Mahmut Yesari

Hikâye :

BEDAVA SEYAHAT!

YAZAN: PATAVATSIZ

Her faninin başına gelen, bay Mişonaçinin de başına geldi. Yani öldü!..

Ölene bir şey olmaz, ne olursa geride kalanlara olur, derler. Hakikaten, Mişonaçi ölmiye dünya gailesinden, hele Nazilerin, soydaşlarına reva gördükleri fena muamelenin üzüntüsünden kurtulmuştu. Fakat geride kalan akrabası, eşi dostu büyük bir tasaya düşmüşlerdi. Şimdi bu ölüyü kabristana götürebilmek için hiç değilse elli lira nakil masrafı gidecekti. Maşatlığın bulunduğu semt trenle bir saat sürüyordu. Oraya hangi nakil vasıtası elli liradan aşağı giderdi...

Başbaşa vurup düşündüler. Mordohay, çarşı içindeki meşhur sarraf, pratik bir çare buldu: — Trenle götürelim! dedi.

— Nasıl olur?.. diye sordular. Gayet kolay, diye cevap verdi, bu işi siz bana bırakın.. Ama ben, ne dersem onu yapacaksınız!

Dostları ertesi sabah alaca karanlıkta, Mişonaçiyi, gündelik elbiselerile, ilk trene bindirdiler. Ve boş bir birinci mevki kompartımana götürüp oturttular. Kollarının, belinin göze görünmiyecek bir kaç yerinden de sicim geçirerek uçlarını kanapenin kollarına bağladılar.

Mişonaçi tıpkı canlı bir yolcuya benziyordu. Onu gören bir yabancı, kanapeye yaslanmış, şekerleme yapan bir yolcu sanacaktı. Kendileri de bitişik kompartımana geçip oturdular. Biletçi gelince «bay uyuyor, bileti bizde!» diyeceklerdi.

Aksi tesadüf bu ya, ikinci istasyondan binen bir yolcu, sanki başka bir yer yokmuş gibi, gitti, Mişonaçinin tam karşısındaki boş kanapeye oturdu!..

Tren kalktı ve matrut sarsıntılarla koşmıya başladı. Üçüncü istasyona yaklaşıyorlardı ki büyük bir sarsıntı Mişonaçiyi kanapeye bağlıyan sicimleri kopardı ve uyuklıyan bir yolcuya benziyen ihtiyar ölü, karşısındaki yolcunun ayakları dibine, yüzükoyun yuvarlandı.

Korkunç bir manzara idi bu!..

Yolcu neye uğradığını bilemedi. Yuvarlanan ihtiyarı kaldırmak için kollarına sarıldı. Fakat düşen yolcunun soğuk ve kaskatı bir insan ölüsü olduğunu görünce dehşetle geri çekildi. «Eyvah!.. diye mırıldandı, gördün mü başıma gelen felâketi!.. Şimdi bu adamı ben öldürdüm sanacaklar!..»

Çılgın bir ifade ile büyüyen gözlerini etrafta dolaştırdı. Kimseler yoktu. Pencereden dışarı baktı. Tren üçüncü istasyona doğru, hızla gidiyor, geçtikleri boş tarlalarda tektük insan görülüyordu. Anî bir kararla pencerenin camını indirdi. Yerde yatan ihtiyar ölüyü kucakladı ve pencereden dışarı fırlatıverdi!.

Tren üçüncü istasyonu geçti, dördüncü istasyonu geçti, beşinci istasyona yaklaşırken kompartımana üç yolcu girdi. Merakla kanapelere baktıktan sonra kırmızı, kıvırcık saçlı yolcu, kompartimanda tek başına oturan yolcuya sordu:

— Affedersiniz beyefendi, burada oturan yolcu nereye yitti?..

Tek başına oturan yolcu, gelenlerin yüzüne şöyle bir baktıktan sonra:

— Ha, şu ihtiyar yolcu mu?.. dedi. Ötekiler hep bir ağızdan: — Evet, evet, ihtiyar, kıvırcık, çatal sakallı...

— Şey.. O, evvelki istasyonda indi!..

Üç yolcunun gözleri faltaşı gibi açıldı, birbirinin yüzüne baktılar:

— Vay köpoğlusu vay!.. diye söylendiler, meğer, bilet almamak için ölü taklidi yapmış!..

PATAVATSIZ

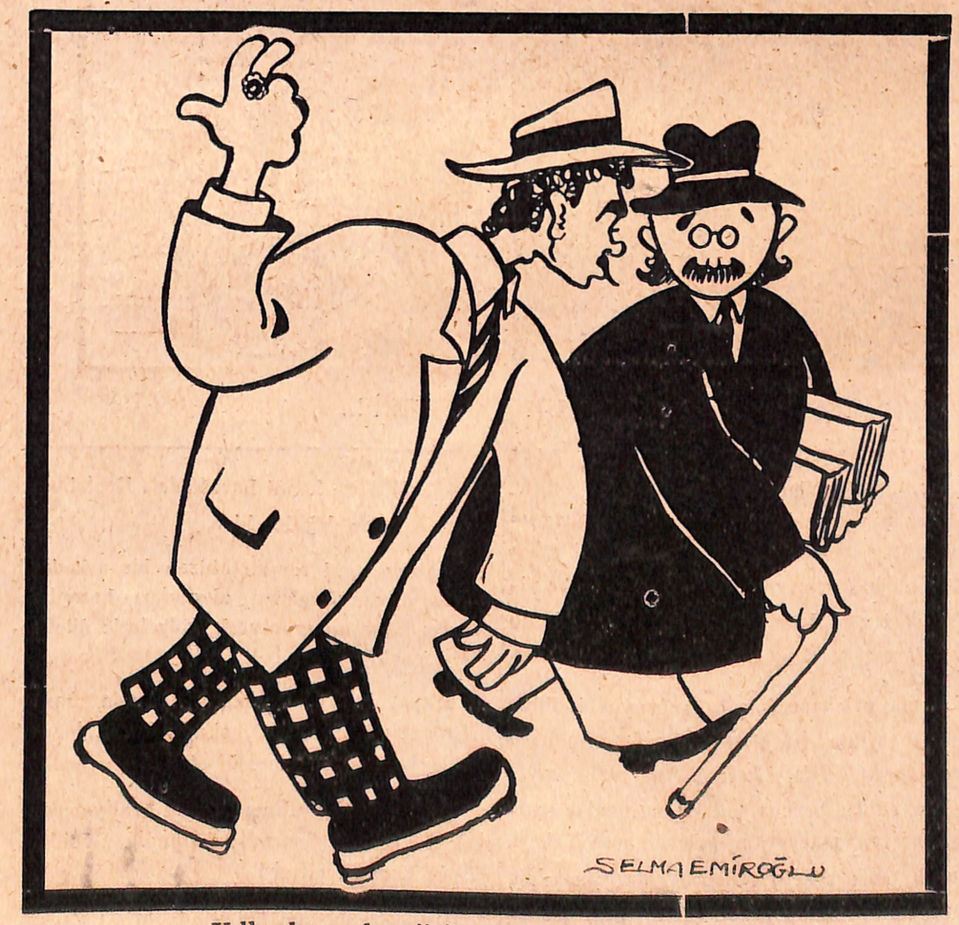

— Yıllardır pedagoji ile meşgulüm üstat!..
— Ya!.. Maarifçi misiniz?..
— Hayır, on beş senedir üniversitede talebeyim!..

Bâki kalan bu kubbede

ŞAİRİN DİŞLERİ!.

Onbeşinci asır şairlerinden Tokatlı Melihî, rint, sözü ve sohbeti tatlı, olgun dolgun bir adamdı. Veliyeddin oğlu şair Ahmet paşanın has dostlarından idi; ve paşa tarafından Fatih Sultan Mehmede takdim edilmiş, bu büyük hükümdarın da iltifat ve muhabbetine nail olmuştu.

Melihînin saçları pek çabuk ağarmış, dişleri de vakitsiz dökülmüştü; bir gün Fatih Sultan Mehmet şaire:

— Melihî!. Sen o kadar yaşlı değilsin, dişlerine ne oldu ki döküldüler?. diye sordu. Melihî, padişaha hemen şu beyiti söyledi:

« Mâhirûlar leblerine diş bilerdim dembedem
Ol kdar taş urdular ağzımda dendân kalmadı»

MÜBALÂGA!

Geçen asrın büyük hattatı Yesari zade Mustafa İzzet efendi, Mübalâgasile meşhurdu. Bir gün:

— Bende bir dürbin var, Bebekteki yalıda iken karşı sahilde oturan Bayezit camii kâtibi Sait beyin elinde bulunan Kur'anın yazısını okudum! dedi.

Hekimbaşı Behçet efendi de söze karıştı:

— Doğrudur! dedi, hattâ efendi hazretlerinin okuduğu yeri, «Veylün lilmükezzibin!» suresi idi!.

— «Senin için öleceğim...» diyor.

— Vah vah!.. Adamcağızın cenaze masrafının arttığından haberi yok galiba!..

Dünden, Bugünden:

BIYIKLAR

Şabiemred, yani tüysüz tüzsüzlerde bıyıklar terleyince, hısım akraba, konu komşu tuttururlardı:

— Maşşallah maşşallah, oğlumuz dört kaşlı olmıya başladı!

Delikanlı karayağızsa tasa yok; çarçabuk bıyıkları belirir. Şayet sarışın ve duru beyazsa vay başına gelen. Her gün işi gücü, çıraya veya ispermeçet mumu alevine fındığı tutup yağını sıcacık sıcacık dudaklarının üstüne bica!..

Gitgide alt kaşlar çoğalır. Artık, gencin naturasına, isteğine tabi; taşıdığı adlarda ona göre:

Sünbül, kaytan, burma, vav; Vilhelm alâ birinciler kısa ve tortoptur, sünbüle benzer. İkinciler kaytan gibi uzu ve incedir. Üçüncüler yayvarî ve yukarı doğru burulmuştur. Dördüncüler kozmatikle (vav) harfine benzetilmiştir. Beşinciler, gece yatarken briyantinlenip, kulaklardan takılan cendere ile sımsıkı gerilip, bir aralık pek moda olan Almanya imparatorununkinin biçimine sokulmuştur. Böylelerine:

Bugünkü ana, babaların en büyük mahrumiyetleri, oğullarının bıyıklandığını bir türlü görememeleridir!

Kimin varsa Allah bağışlasın, oğlan on sekizine, yirmi sekizine, kırk sekizine gelir; göz kenarlarında çizgiler, burun yanlarında buruşuklar belirir, ve nihayet ense kılları ağarıp tepesi dazlaşır, fakat kurban olayım, üst dudakta dört tel bıyığın gölgelendiği görülmez!..

Hele her sabah traş olanlarda günün hiç bir saatinde yüzlerinde tüyden eser bulunmaz. Asıl herdemtaze bunlar olsa gerektir. Amma ve lâkin böylelerini bir de traşsız görmeli. O pamuk gibi, sinek kaydı perdahlı yüz gider de yerine çalı demeti gibi hışır hışır bir surat gelir!

Bunların sonradan bıyık bırakmaları da ayrı bir faciadır. Yıllarca boy vermemiş o canım kıllar, günün birinde başlarını jilet bıçağından kurtardı mı medet Allah!" Her biri bir kürdan gibi diklemesine uzayıp gider! Keenne tırnak fırçası!.. Kendisini böylelerine öptürenlerin yanakları dağlanmış gibi kızarır, haşlanır!..

Son yılların bıyık modaları da işte böyle, sonradan bırakılan bıyıklara göredir. Ya dudağın tam ortasında, hâşâ huzurdan burun kiri gibi, bir damla kadarcıktı. Yahut da üst tarafları kazınarak üst dudağın yalnız alt kenarında, hemen ağıza kaçıvericekmiş gibi bırakılmış boydan boya, incecik bir izdir, ki buna da «Dugals» denir.

«Bobstil» denen züppe takımının her nedense bıyığa fazlaca rağbet ettiği görülüyor. hakları da var, hiç olmazsa bıyık yardımile biraz adama benzerler!

— Kırk bir buçuk kere maşallah, enikonu tosunlaştı, bıyıklarını ele aldı!. denirdi.

Otuza merdiven dayanması, tosunun da ununu eleyip, eleğini duvara asıp çoluk çocuğa karışması mühim bir dönüm noktasidi. Mizaçta hâlâ havaillik, gezme tozma merakı, Türkçesi zamparalık mevcutsa yine bıyıklarla uğraşıp durulur, ikide bir parmaklara tükürüp tükürüp burmalara, kozmatiklerle kıvırmalara, çendere sıkıntılarına katlanmıya devam edilirdi.

Artık o taraklarda bezi kalmıyanın ise kendini koyuverir; bıyıklar da ermeni kuyumcuların gibi pos, sırık hamalları gibi pala, yeniçerilerinki gbi yastıklı, melâmî dervişlerinin gibi düşük şekiller alırdı...

60 sene yaşıyan bir aktör:

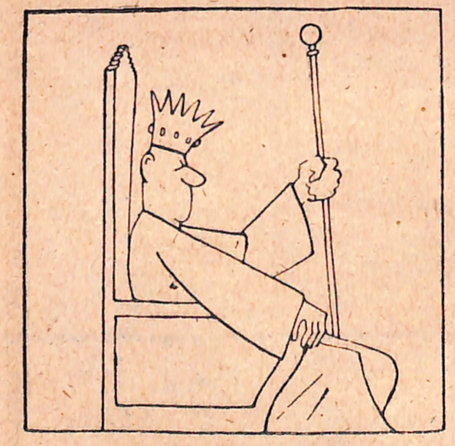

10 sene kral olur!..

10 sene uşak olur!..

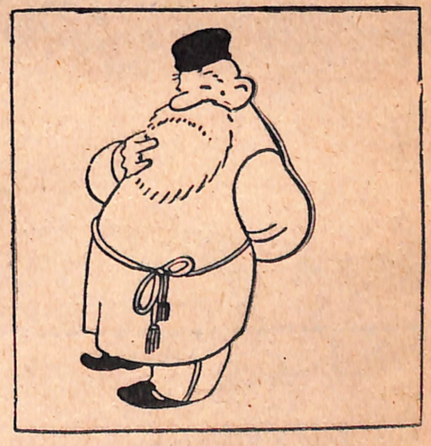

10 sene milyoner amca olur!..

5 sene Muhsin Ertuğrul'a küfreder!..

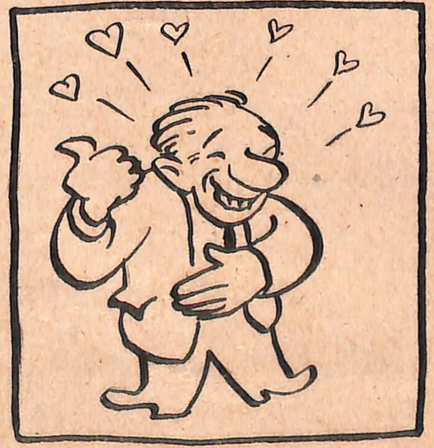

5 sene Muhsin Ertuğrul'u medheder!.

20 sene sanatoryomda yatar!..

Amcabey'in
Mizahî Romanı : 20

Banker Arif!

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Öküz arabacısı diyordu ki:

— Köşkün yerini yazıp bana şu pusulayı verdi. Sen git, ben bir arabaya atlar, daha çabuk oraya varırım, dedi.

— Ne oldu? Başka bir otomofille mi tosladı? Yoksa kahrolası herif sersemlikle bir duvara, yahut ağaca mı çarptı? diye soruyorlar; arabacı:

— Orasını bilmem, diyor. Üsküdardan Lokman fırınına un getirmiştim. Yükümü indirmiş, dönüyordum. Adam, yolda bana rasladı; iki papele pazarlık edip elime bu kâğıdı dayadı... Alâmeti nereye çekeceksek çekelim, paramı verin gideyim. Geç kaldım zaten...

Bahçe kapısının önünde, yüksek sesle edilen bu lâkırdıları, o sıralar ayakyolunda bulunan Banker duymuştu. Avaz avaz gırtlağını paralıyor:

— Ne olmuş?. Bizim Şahin mi tos vurmuş? Kiminle?.. Söylesenize ulan!..

Ha, orasını unuttuk. Vapurun, motörün, kotranın, araba ve binek beygirlerinin adı olur da otomobilin niçin olmasın?

Arif bey otomobili aldığı gün bu fikir aklına gelivermiş; yürekliliği, güzelliği dolayısile (Şahin) ismini tıpatıp bulup koymuş, hattâ radyatörün kenarındaki fabrika markasının üstüne, yağlı boyadan çiçekli bir çerçeve içine bu kelimeyi yazdırmıştı.

Kapının dışındaki çene kalabalığından bağırtıları, sorguları duyan yok. Banker, abdesthanede en az yarım saat durmak âdeti iken, acele acele fırladı. Pantalonunun iliklerini düğmeliye düğmeliye asfalta koştu.

Top ağzından gülle çıkar gibi gelişini gören Memnune, kocasının kolunu, boş böğrünü dürtüklemede:

— Yüreğimin üstüne elini koy da bak, çarpıntıdan tıkanacağım. Öfkeyle şimdi babacığıma bir hal olursa, hücceten gidiverirse...

Beyefendi, kapının eşiğine gelir gelmez, o çatık yüz birdenbire değişti. Başından kan inip al çuhalığı pembemsi bir renge girdi. Gülümsüyor bile:

— Aldırma, canbaza bak; hasbi geç!.. Gelecek kazayı, belâyı bununla savduk. Pangaltıdaki garajın sinyoruna dört binlikle bir beşyüzlük kâğıdı yine dayadım mı bir tanesini daha pavrikasından getirtirim!

***

Kadıköy tarafından, ardarda iki otomobil sökünde. Sanki tam sırası imiş gibi, içindekiler misafirler değil mi?

Arabalardan tam yedi kişi indi. Hâlâ öküzlere bağlı, yamrı yumru haldeki Şahin caddenin ortasında ve kapının ilerisinde durduğundan buranın otomobili olduğunun farkında değiller. Başka birininki sanıyorlar ve hiç umursamıyorlar.

Buyuran misafirler arasında, (gökten yıldız toplıyacak) dedikleri kadar uzun boylu, kaddi bükükçe, gırtlağı yumruk gibi fırlak olan zat, yani Zihni bey, cüzdanını çıkarıp taksi şöferlerine hesabı sorarken, köşk sahibi atıldı:

— Sen çekil bakayım birader. Lâmcim yok, kızarım ha... Paraları ben vereceğim!..

(Arkası var)

AK'LA KARA :

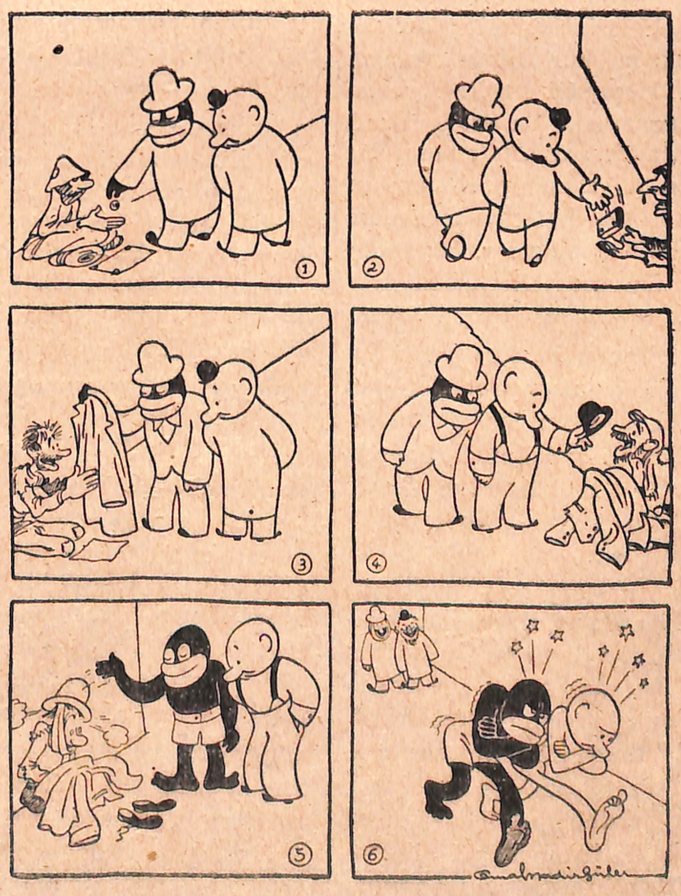

Merhamet yarışı !..

KİRALIK SAHİFE

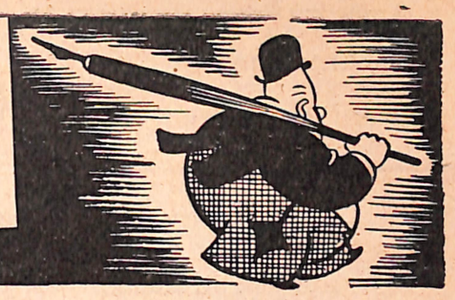

Bu sayı için kiralıyan : **Sermet Muhtar Alus**

TAKSİM'DEN GALATASARAY'A..

Aşkın göz çapakları - Tramvay yasakları klavuzu!- 3 saatlik radyo gazetesi ! - Hâzım meyhanesi ! - Butak pastahanesi ! - 40 ncı Yerli Mallar Sergisi !

1953 yılındayız. Mevsimlerden yaz, günlerden Pazar, vakitlerden saat 21... Gürültülü patırtılı bir gece; avaz avaz bağır burnunun dibindeki muhatabın işitebilirse aşkolsun.

Taksim meydanından, Galatasaraya kadar birlikte yürüyelim. Meydan şimdikinin on misli genişlemiş. Abidenin bir tarafında 30 katlı bir bina: Kristal Palas! Her katı şıldır şıldır aydınlık, meşhur doktorlarımızın kabineleri. Hepsinde keyifler yerinde, işler tıkırında!.. En üst katı safi billûr, kristalize camdan mamul bir gazino. Burada zamanın en meşhur ses san'atkârı Sevda icrayı terennüm etmede!.. Refakat edenler, bayanlardan: Tülin Duyguluses, Çiğdem İçlises, Sevil Bülbülses, Suzan Şakar. Baylardan: Demir Başses, Çelik Özlüses, Kaya Davudîses. Geçen devrin ünlü musiki üstatları Sabahattin Pınar ve Sadettin Kaynağın klâsik eserleri ile, yeni bestekârlardan Tekin Fıskiye, Çetin Arteziyen'in şarkıları alkış toplamada...

Kristal Palasın tam karşısında 29 katlı Halk Palas. Tarasında Halk gazinosu sinek avlamada. Bu gazinonun hâlâ topu atmadığına sen de şaş, ben de. Onun bitişiğinde Taksim sineması. Filmlerden Mısırın ses kralı Abdülvahit'in (Aşkın göz çapakları) isimli Türkçe dublajı. Üç aydanberi oynadığı halde kapının önü bilet almak için itişip kakışan, ayılıp bayılan insanlarla dolu...

Sıra Selviler caddesi Prostun plânına göre ağaçlandırılmış. Sağlı sollu boyu eflâke ser çeken servilerle donanmış. Meydanın ortasında kumbaralı saat yanıyor. Etrafında dünyanın dört bucağından kalkıp gelen seyyahlar tarihî kıymeti haiz bu dakık saati hayran hayran tetkik etmede, gelen geçen yolcular saatlerini ayarlamada. Söylendiğine göre Grinwiç bile ayarını bu saatten alıyormuş. Saatin altındaki bekleme yeri hınca hınç dolu. Tramvay beklemekten ayaklarına kara sular inen inene... Herkesin elinde (Tramvay yasakları kılavuzu) adlı birer broşür, harıl harıl yasak ezberliyorlar. Aarada sırada gelen emektar tramvaylar balık istifi.Binebilene aşkolsun!.. Göğüs göğüse, omuz omuza, itişe kakışa adım adım İstiklâl caddesine doğru yürüyelim. Cadde eskisine nazaran beş misli genişlemiş. Solda sıra ile içkili, sazlı lokantalar. Lokantaların bitişiği meşhur işkembeci Şaban usta, hınca hınç dolu. Sağda modern bir binada İstanbul radyosu tecrübe yayımı yapmada. Neşriyatın büyük bir kısmı, amatör cazlarının hora tepmesi ve Ankaradan üç saat Radyo gazetesi naklet-mekle geçmede. Sık sık Bay Felek tarafından Nasrettin hocanın hikâyeleri anlatılmada ve B. Daver tarafından şehir meselelerini alâkadar eden konferanslar verilmede. Radyo binasını geçelim, aşağıya doğru 25-30 katlı apartmanlar, alt katları dükkân. Sağlı sollu 12 düzüne sinema. Bütün dükkânlar ve sinemalar rengârenk neonlarla reklâm yapmada. İşte neonla yazılmış. **Hazım.** Burası san'atkâr Hazım meyhanesidir. Önünden geçip te bir bira içmemek veya bir piyango bileti almamak kabil mi? Yanında sıra ile Butak pasta evi, Zobu kitap evi, Moralı kahve evi. Daha aşağıda vitrinlerinde, üstleri kurbağa, kertenkele, solucan, kelebek, sinek derisinden, altı beş karış mantarlı kadın ayakkabıları ile dolu pabuç evleri. Sol tarafta Sakızağacı caddesi ve hemen yamacında Abanoz sokağı. Malûm genel evler, önünde 6 ilâ 12 yaşlarında delikanlılar bir aşağı bir yukarı piyasa yapmada. Bir numaradaki Afro ile iki numaradaki Peruz eskisi gibi en ünlüleri. Geriye dönerek yolumuza devam edelim. Solda Hasan eczа fabrikası, 999 çeşit, eczadan gayri ne varsa imâl etmede. Bitişiğinde çiçekçi Sabuncugil dakikada bir vitrin değiştirmede. Sağda Hotel Tokatlı, daha aşağıda yeni ismile (İkinci cephe) pasajı. Biraz ötede yeni binasında posta evi. Bütün memmurları kadın, işler: şipşak!.. Posta evinin karşısında Galatasaray lisesi, içeride yakında açılacak 40 ıncı Yerli Mallar sergisinin hummalı hazırlıkları yapılmada ve her zamanki gibi boplar mektebin yüksek parmaklıklı duvarından hayran hayran caddeyi seyretmede. Yollarda (akşamcılar) pazar günü şerefine samimiyetle ötmede ve hamulelerini öbek öbek boşaltmada.

Sermet Muhtar ALUS

Amcabey ve kibrit!.

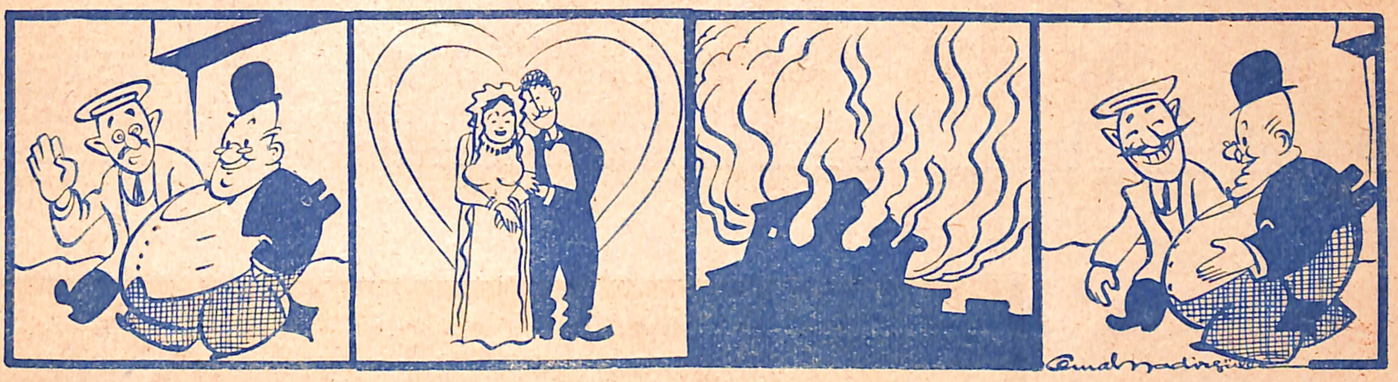

— Ben o heriften korktum doğrusu Amcabey...

... «Ya kızını oğluma verirsin...

... «Yahut da bir gece evini çatır çatır yakarım!» diyor!..

A. — Korkma!.. Kibrit bulup yakıncıya kadar sabah olur!..

[«Amcabey» her hafta, olayların alaylı taraflarını bulup okurlarına sunarken biraz da ciddî taraflarını aksettirmeyi düşündü. Kitap yayınları bu yeni vazifesinin başında geliyor. Yayıncılar ve yazarlar tarafından gönderilen her eseri bu sütunda okurlarımıza tanıtmıya çalışacağız.]

İNÖNÜ Ansiklopedisi

Ta 1939 yılında, neşriyat kongresinde temeli atılan «İnönü ansiklopedisi» nin, 27 sahifelik başlangıç ve önsözü hariç, 38 büyük sahifeden teşekkül eden ilk fasikülü Maarif Vekilliği tarafından neşredildi. Bu nefis ve faydalı eserin fiyatı 150 kuruştur.

(Sırası gelmişken şunu da ilâve edelim : Bu ansiklopedinin Maarif Vekilliği tarafından neşredilmesi millî kütüphanemize tarafsız bir görüşle hazırlanmış bir ansiklopedi kazandıracağı için övmiye değer. Şimdiye kadar çıkarılan ansiklopediler, hazırlıyan adamların teveccüh ve vukufuna göre tertip edilmiş, meselâ neşir sahibinin hoşlanmadığı bir kimse - şöhret ve liyakatine rağmen - eser dışı edilmişti!)

ATATÜR'E ŞİİRLER

«Nebioğlu yayınları» adı altında neşriyata başlıyan yeni bir yayın müessesesi ilk olarak «Atatürk'e şiirler» le başladı.

Pek güzel bir kapla süslenen bu değerli eser, Ziya Gökalptan Nazım Hikmete kadar bütün Türk şairlerinin Atatürk hakkında yazmış oldukları şiirleri taplamak gibi önemli bir işi başarmış bulunuyor.

122 kuruş fiyatla satılığa çıkarılan bu eseri tavsiye ederken yayıncıya başarılar dileriz.

Akılsız başın zahmetini ayak çeker!..

Ayağı bu zahmetten kurtarmak için:

KUNDURALARINIZI

Nuri Çekiç'te

yaptırınız!

Beyoğlu: İstiklâl cad. 221

Geçmişte bugün

Her gece Ankara radyosunun beş dakikasını tutan, fakat dinelyenleri saatlerce düşündüren «Geçmişte bugün» konuşmaları, Akba kitabevi tarafından bir cilt halinde çıkarıldı.

Feridun Fazıl Tülbentçinin sistemli bir çalışma ile topladığı bir çok tarihî hakikatleri bir arada okuyup saklamak fırsatını veren bu eseri mutlaka edininiz. Fiyatı 150 kuruştur.

Sahibi : Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat müdürü : Rıza YÜCER
CUMHURİYET MATBAASI

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 51

Eskişehirde buğdaylar çimlenirken İstanbulda bir buğdaycının çimlendiğinin resmidir!..

AMCABEY
Müsabaka kuponu